

Christus Koning

Buiten de overtuigde royalty watchers die de boekskes uitpluizen naar de laatste nieuwtjes over de Europese koningshuizen, hebben we doorgaans niet zoveel vandoen met koningen of koninginnen. Behalve als Koning Boudewijn overlijdt of recentelijk de Queen of England. Dan komen drommen mensen naar het paleis om de vorst of de vorstin een laatste eer te bewijzen. Dan lijkt het heel even alsof de royal family het centrum van het land wordt. Ons mama, en ik ben ervan overtuigd dat ze daarin niet alleen was, heeft uren naar de lijkstoet zitten kijken. Terwijl ik haar anders nooit iets over de koning hoor zeggen, laat staan over the Queen of England. Maar die dag van de begrafenis zat ze te kijken naar de eindeloze kolonnes soldaten die met de overleden koningin mee opstapten. De pracht en praal stond in schril contrast met datgene waar de doorsnee Engelsman zich op dat moment mee bezighield. Die dacht aan zijn torenhoge energiefactuur, die was ongerust over wat er in Oekraïne gebeurde of vroeg zich af hoe de nieuwe premier het zou doen na het opstappen van Boris Johnson. Ondertussen weten we hoe dat afliep.

Een beetje opzoekwerk leerde me dat dit feest van Christus Konng nog maar in 1925 door de toenmalige paus werd ingevoerd, in een periode waarin de kerk nog meedreef op haar grandeur. De grote christelijke naties hadden nog enorme koloniën waar het christelijk geloof kwistig werd uitgedragen; elke dag wonnen ijverige missionarissen nieuwe zieltjes. Kortom het koninkrijk gods floreerde.

Maar die tijd is voorbij. Is het dan niet een beetje voorbijgestreefd om in de kerk het feest van Christus Koning te vieren? Hebben we vandaag de dag nog een boodschap aan dergelijk feest. Of denken we met weemoed terug aan de processies die door de straten trok voorafgegaan door het tromgeroffel van de plaatselijke Chiro groep. Ik heb altijd een heel dubbel gevoel gehad bij dit feest. Misschien omdat ikzelf bij de scouts was en ik heimelijk een beetje jaloers was op die trommelaars van de Chiro. Vertel dat niet verder want het is de eerste keer dat ik dat openlijk toegeef.

Misschien kunnen de lezingen van vandaag ons een eind op weg helpen om dit feest in een hedendaagse context te plaatsen.

Zowel in de eerste lezing over David als in het evangelie krijgen we een ongewoon beeld van een koning voorgeschoteld. David is van simpele komaf. Hij is de jongste zoon van Isaï en staat dus normaal gezien helemaal achter in de rij. En Jezus intrede in Jeruzalem (een week voor zijn dood) gebeurde op een ezelsveulen. Geen groot strijdros. Hij had een paar vissers bij zich, dus ook geen krijgsmacht waarvan je achterovervalt en op Witte Donderdag laat hij zich zomaar gevangennemen zonder tegenstand te bieden. Als Petrus Jezus met het zwaard wil verdedigen gebiedt Jezus hem om het zwaard weg te steken. Allemaal erg ongewoon voor een koning.

De beide teksten willen ons dus een ander type koning leren kennen.

De eerste lezing zit boordevol symboliek. Nog voor hij koning werd, leidde David al de troepen van Israël, horen we in de eerste lezing. Hij was dus de wereldlijke leider van het volk want hij had het leger achter zich. En nu wordt David door Jahwe uitgekozen en wordt hij ook de geestelijke leider. Om dat duidelijk te maken wordt David gezalfd met olie. Olie is in de bijbel symbool voor het indringen van Gods Geest.

Juist zoals hij voordien de schapen en de geiten hoedde, wordt hij nu de herder van het volk. Opvallend is ook dat de oudsten van het volk naar David gaan om hem te zalven en niet dat David die zalving opeist.

Het evangelieverhaal zit ook vol met symbolische verwijzingen die ons op weg kunnen zetten naar wat Christus Koning voor ons kan betekenen.

Ten eerste is het al markant dat de Kerk een verhaal van de verminkte stervende Jezus gebruikt. We zien aan het kruis twee groepen mensen. De eerste groep zijn de spotters: de leiders van het volk, de soldaten en een van de boeven die samen met Jezus gekruisigd is. 'Anderen heeft Hij gered; laat Hij zichzelf eens redden als Hij de Messias van God is, de uitverkorene!' horen we de leiders roepen. In die ene zin krijgt Jezus van de evangelist Lucas twee titels. Het woordje 'redden' is hier belangrijk. De naam die Jezus bij zijn geboorte kreeg, betekent juist 'Jahweh redt.'

De tweede titel 'Messias' betekent letterlijk 'de gezalfde' en is een verwijzing naar het ritueel dat we kennen uit de eerste lezing. De Joden geloofden dat de Messias Gods heerschappij op aarde zal vestigen. Daarvoor zal hij de mensen bevrijden van vreemde heerschappijen (net zoals David).

Jezus Messias of Christos zoals het in het Grieks klinkt, slaat op de koninklijke zalving, dus het doordringen zijn van God. Hij die de naam 'Jahweh redt' heeft, is tevens door God helemaal doordrongen. Het is Gods heerschappij, een door God doordrongen koningschap. Daarom ook dat Jezus toen Pilatus hem vroeg of hij koning was, antwoordde dat Hij wel degelijk koning was maar dat zijn koningschap niet van deze wereld was. Dit Koninkrijk heeft te maken met een levensstijl waarbij men de juiste plaats geeft aan het woord van God. Dit Rijk heeft niets te maken met het materiële noch met succes, of met werelds machtsvertoon. Op dit punt botste Jezus visie op onbegrip en verzet bij zijn leerlingen en bij de leiders van het volk. Want die dachten dat de Messias zou komen om de Romeinse bezetter te verdrijven.

Een andere houding vinden we bij de boef die we kennen als de 'goede moordenaar': 'Denk aan mij als Je in uw koninkrijk bent.'

Deze man erkent Jezus wel. Zijn woorden 'Denk aan mij.' Verwijzen naar een Joods gebed voor de stervenden. Hij spreekt Jezus dus aan in een gebedsvorm. Ook dat verwijst naar een andere realiteit.

Daarop verzekert Jezus hem dat hij vandaag nog bij Hem in het Paradijs zal zijn. Toen Jezus leefde, was het paradijs voor sommige joden de plaats waar de rechtvaardige overledenen verbleven in afwachting van de verrijzenis op het einde der tijden. Daarom ook dat we Christus koning vieren op het einde van het kerkelijk jaar.

We zien dus twee groepen mensen aan het kruis staan, elk met hun beeld over hoe de Messias eruit zou moeten zien. Waar staan wij? Voor welk soort koningschap kiezen wij en in welk soort koninkrijk geloven we.

Kiezen we voor een koning die gewapenderhand ons van een eventuele overheersende mogendheid bevrijdt of voor een koning die ons bevrijdt van alles wat ons eigen hart overheerst en ons weghoudt van Gods Koninkrijk.

Kiezen we voor een Queen die met pracht en praal door honderden soldaten begeleid wordt naar haar laatste rustplaats of voor de nederige Koning die sterft aan een kruis en anoniem door een enkeling naar een graf gedragen wordt dat uitgehakt is in de rotsen. De leiders van het volk geloofden niet in Jezus koningschap.

Het is dus niet alleen een keuze het is ook een kwestie van geloof. Ook voor ons. En geloven heeft alles te maken met overgave. Dit feest roept ons op om in geloof te erkennen dat Jezus Gods gezalfde is. Dat Hij doordrongen is van Gods Geest. Christus Koning daagt ons uit om ons leven over te geven in zijn handen en ons te laten leiden, ons te laten hoeden door Gods Herder. Laten wij ons ook zalven, ons hele leven door God doordringen? Of beperkt het Koninkrijk Gods zich tot wekelijks drie kwartier hier in de kapel?

Het feest van Christus Koning mogen we beleven als een uitkijken naar Hem die ons met zachte hand wil leiden. We hadden dit feest dus evengoed kunnen vieren op de eerste zondag van de advent. De eerste zondag van ons verwachtingsvol uitkijken naar Jezus' komst met Kerstmis.

Op die manier is de cirkel gesloten. Het feest van Christus Koning sluit het jaar af en biedt tegelijk perspectief naar een nieuw jaar.

Op die manier omsluit het feest van Christus de Koning ons hele leven.

(Marc Sax)